

Σε περιφερειακά ιδρύματα μεγαλύτερο ερευνητικό έργο

Τα ελληνικά περιφερειακά πανεπιστήμια κατάφεραν να προσπεράσουν τα μεγάλα κεντρικά ιδρύματα. Αυτό τουλάχιστον προκύπτει εάν κριθούν από το ερευνητικό έργο που παράγουν με βάση τις δημοσιεύσεις των πανεπιστημιακών τους και τις αναφορές (citations) που αυτές οι δημοσιεύσεις προσείλκυαν, κατά τη διάρκεια των ακαδημαϊκών ετών από το 2002 έως το 2006. Πρόκειται για τα συμπεράσματα της έρευνας του αναπληρωτή καθηγητή Χημείας στο City University of New York κ. Θέμη Λαζαρίδη, ο οποίος αξιοποίησε τα στοιχεία της διεθνούς βάσης δεδομένων Web of Science. Έτσι, ως καλύτερο ελληνικό πανεπιστήμιο παρουσιάζεται το Κρήτης. Ακολούθησε το Παν. Ιωαννίνων, το Γεωπονικό, το Χαροκόπειο. «Οι λόγοι που τα κεντρικά υστερούν είναι δύο και επικαλυπτόμενοι» ανέφερε στην «Κ» ο κ. Λαζαρίδης. «Κατά πρώτον, η “ενδογαμία”, δηλαδή το γεγονός ότι προσλαμβάνουν τους δικούς τους διδακτορικούς αποφοίτους και δεν φέρνουν νέο “αίμα” πανεπιστημιακών από έξω. Τα πανεπιστήμια Κρήτης και Ιωαννίνων, που είναι νεότερα, προσείλκυαν, όταν δημιουργήθηκαν, καλούς επιστήμονες από το εξωτερικό. Επίσης, συμβάλλει το γεγονός ότι τα κεντρικά είναι παραφορτωμένα με προσωπικό χαμηλής ποιότητας» εξηγεί. Από την άλλη, τα ελληνικά πανεπιστήμια έχουν μεγάλο δρόμο για να προσεγγίσουν τις επιδόσεις των διασημών αμερικανικών και ευρωπαϊκών, όπως προκύπτει από τα πανεπιστήμια που ενδεικτικά επέλεξε ο κ. Λαζαρίδης. Συγκεκριμένα, για την αξιολόγηση που παρουσιάζεται στον πίνακα ο Έλληνας πανεπιστημιακός ακολούθησε την εξής μέθοδο:

- Στη διεθνή βάση δεδομένων Web of Science αναζήτησε τον αριθμό των δημοσιεύσεων από κάθε ελληνικό πανεπιστήμιο στην πενταετία 2002-06 και τις αναφορές (citations) που αυτές οι δημοσιεύσεις προσείλκυαν.
- Η αναζήτηση της αναλογίας των διορθώσεων και των αναφορών ανά μέλη ΔΕΠ του κάθε ιδρύματος ήταν το επόμενο απαραίτητο βήμα ώστε να απαλειφθούν οι λάθος συγκρίσεις με βάση το μέγεθος του κάθε ΑΕΙ.
- Χρειάστηκε μία ακόμη διόρθωση διότι η συχνότητα των δημοσιεύσεων και αναφορών εξαρτάται από τη γνωστική περιοχή. Για παράδειγμα, στην Ιατρική οι ερευνητές δημοσιεύουν πολύ συχνότερα απ’ ό,τι στα Οικονομικά ή την Κοινωνιολογία. Έτσι, εξειδικευμένα «πανεπιστήμια» όπως το Πάντειο ή το ΟΠΑ αδικούνται από την απλή σύγκριση δημοσιεύσεων ή αναφορών ανά μέλος ΔΕΠ. Έτσι, έγινε μια διόρθωση («σχετικοποίηση») μέσω ενός «συντελεστή όγκου βιβλιογραφίας» που είναι ανάλογος του συνολικού αριθμού δημοσιεύσεων στο Web of Science για τις γνωστικές περιοχές που καλύπτει το κάθε πανεπιστήμιο (λεπτομέρειες καθώς και όλα τα αριθμητικά στοιχεία δίνονται στην ιστοσελίδα GreekUniversityReform.org). Ο αριθμός δημοσιεύσεων και αναφορών ανά μέλος ΔΕΠ διαιρείται με αυτόν τον συντελεστή.
- Ο δείκτης που χρησιμοποιείται για την τελική κατάταξη των πανεπιστημίων είναι ο σχετικοποιημένος αριθμός αναφορών ανά μέλος ΔΕΠ (ο τελευταίος δείκτης στον πίνακα) γιατί αντανάκλα καλύτερα την ποιότητα της έρευνας απ’ ό,τι ο αριθμός δημοσιεύσεων.

«Είναι υποχρέωσή τους απέναντι στην κοινωνία»

«Οι καθηγητές και οι φοιτητές πρέπει να αντιληφθούν την αξιολόγηση ως αναγκαία συνθήκη των υποχρεώσεών τους προς το πανεπιστήμιο και την κοινωνία». Σαφής ήταν ο κ. Πίτερ Γουίλιαμς, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Δικτύου για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση στο οποίο εκπροσωπούνται 45 χώρες. Ο κ. Γουίλιαμς συμμετείχε σε διεθνές συνέδριο για την αξιολόγηση που οργάνωσε πρόσφατα η Ελληνοαμερικανική Ένωση. «Τελικός στόχος πρέπει να είναι η ενίσχυση και η αυτονομία των πανεπιστημίων μέσα από συστηματική προσπάθεια που τους επιτρέπει να βελτιώσουν το εκπαιδευτικό και ερευνητικό έργο, και τις υπηρεσίες προς φοιτητές και διδακτικό προσωπικό», πρόσθεσε. Πώς εξασφαλίζεται η αξιοπιστία της διαδικασίας αξιολόγησης; Όπως είπε ο επικεφαλής της ισπανικής αρχής αξιολόγησης κ. Εντουάρντο Γκαρσία Χιμένεθ η επιλογή των ατόμων για το έργο της αξιολόγησης πρέπει να στηρίζεται σε συγκεκριμένα κριτήρια και να είναι αποτέλεσμα συστηματικής εκπαίδευσης. Ο αντιπρόεδρος της Ελληνοαμερικανικής Ένωσης κ. Λεωνίδας - Φοίβος Κόσκος τόνισε ότι «εάν τα ελληνικά δημόσια πανεπιστήμια παραμείνουν ως έχουν θα αυξήσουν το μέγεθος του πνευματικού προλεταριάτου, θα διαρρήξουν τη σχέση μεταξύ πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και κοινωνικής ανάπτυξης, θα βαθύνουν τις ταξικές διακρίσεις, θα καταστρέψουν την κοινωνική συνοχή. Μόνο ο ριζικός εκσυγχρονισμός στη δημόσια ανώτατη εκπαίδευση θα αποδώσει πάλι στα κρατικά πανεπιστήμια τον κομβικό κοινωνικό ρόλο τους».

Βήμα προς βήμα τα 10 σημεία της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης

Η πρότυπη Εκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης, την οποία έχει συντάξει η Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας και την αποστέλλει στα πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ έχει δέκα κεφάλαια. Ειδικότερα:

- Το 1ο κεφάλαιο αφορά την περιγραφή και την ανάλυση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης σε κάθε τμήμα.
- Το 2ο την παρουσίαση του τμήματος, δηλαδή το ιστορικό της εξέλιξής του, τους στόχους και τον τρόπο επίτευξής τους.
- Το 3ο τα προγράμματα προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών (πόσο ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της κοινωνίας και στους στόχους του τμήματος).
- Το 4ο το διδακτικό έργο (την αποτελεσματικότητά του, την ποιότητα, την οργάνωση και την εφαρμογή του, την αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων, τη μεταξύ τους συνεργασία).
- Το 5ο το ερευνητικό έργο, (τα ερευνητικά προγράμματα και έργα, τις υποδομές, τον βαθμό συμμετοχής των φοιτητών/σπουδαστών στην έρευνα).
- Το 6ο τις σχέσεις του τμήματος με κοινωνικούς, πολιτιστικούς και παραγωγικούς φορείς.
- Το 7ο τη στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του τμήματος.
- Το 8ο την αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών.
- Το 9ο τα θετικά και αρνητικά σημεία του τμήματος συνολικά, όπως αυτά προκύπτουν από την Εκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.
- Το 10ο τα βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα σχέδια βελτίωσης της λειτουργίας του τμήματος και τις προτάσεις για λήψη μέτρων από τη διοίκηση του ιδρύματος και την Πολιτεία.